

Program Spraw Precedensowych

- Strategicznie ważne **postępowania sądowe i administracyjne** z punktu widzenia ochrony praw człowieka
- Uzyskania **przełomowych wyroków** zmieniających:
  - praktykę stosowania prawa lub
  - przepisy prawne w konkretnych kwestiach prawnych
- Działalność PSP polega na:
  - **obserwowaniu rozpraw**
  - składaniu **opinii przyjaciela sądu**
  - uczestniczeniu w postępowaniach sądowych na prawach tzw. **trzeciej strony**
  - współpracy z kancelariami prawnymi oraz indywidualnymi prawnikami (*pro bono*).

Program Spraw Precedensowych - założenia

- spotkania Rady Programowej - raz na 3 miesiące
- rola koordynatora Programu Spraw Precedensowych
- współpraca z kancelariami prawniczymi, prawnikami i wolontariuszami na zasadach *pro bono*
- współpraca z mediami
- biuletyn i strona internetowa
- ETPCz jako ważne miejsce litygacji, ale nie jedyne – również ważny Trybunał Konstytucyjny
- ok. 100 spraw w Programie – prezentujących ściśle określony problem
- Program Spraw Precedensowych jako czynnik rzeczywistej zmiany

HR

Najważniejsze sprawy

- **wymiar sprawiedliwości** - wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24 października 2007 r. (SK 7/06), dotyczący niezgodności z Konstytucją regulacji asesora sądowego w polskim prawie
- **prawa więźniów** - wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 26 maja 2008 r. (SK 25/07), w którym Trybunał uznał, że przepisy legalizujące przeludnienie polskich więzień naruszają Konstytucję (opinia przyjaciela sądu)
- **wolność zgromadzeń** - wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 3 maja 2007 r. w sprawie zakazu Parady Równości w Warszawie w 2005 r. (sprawa *Bączkowski i inni przeciwko Polsce*, nr 1543/06; przygotowanie skargi)

HR

Najważniejsze sprawy

- **prawa pracownicze** - wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 16 lipca 2007 r. w sprawie Bożeny Łopackiej przyznający jej odszkodowanie za przepracowane nadgodziny w supermarkecie Biedronka (udział w postępowaniu jako organizacja społeczna)
- **wolność słowa** - wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2008 r. (SK 43/05), zmieniający zasady odpowiedzialności dziennikarza za znieśławienie oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2008 r. (SK 16/07) rozszerzający zakres dozwolonej krytyki w zawodzie lekarza
- **wolność osobista** - wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 10 lipca 2007 r. (SK 50/06) stwierdzający niezgodność z Konstytucją regulacji stosowania obserwacji psychiatrycznych w procesie karnym (skarga konstytucyjna)

HR

Najważniejsze sprawy

- **prawa kobiet** - wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 20 marca 2007 r. w sprawie *Tysiiąc przeciwko Polsce*, dotyczącej dostępu do przewidzianej polskim prawem aborcji (opinia przyjaciela sądu)
- **dyskryminacja** – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 listopada 2009 r. w sprawie nosicielstwa wirusa HIV jako negatywnej przesłanki wykonywania zawodu policjanta (P 61/08, zapewnienie policjantowi reprezentacji *pro bono*)

Sponsorzy i partnerzy

Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe

WARDYŃSKI i WSPÓLNICY
ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI

MAGNUSSON

Domański Zakrzewski Palinka
KANCELARIA PRAWNICZA

WEIL, GOTSHAL & MANGES

GMS

Kancelaria Radców Prawnych
Gabriela Morawska-Stanecka
Marek Stariko

Leśnodorski Ślusarek
i wspólnicy

e|n|w|c

Attorneys at Law

CLIFFORD
CHANCE

Program Spraw Precedensowych - podsumowanie

- Najważniejsze postępowania sądowe, decydujące dla **podniesienia poziomu ochrony praw człowieka** w Polsce; ponad 300 spraw
- Wyroki **Trybunału Konstytucyjnego** – niekonstytucyjność instytucji **asesorów**, ostatnio zawód policjanta a nosicielstwo HIV
- Wyroki **Europejskiego Trybunału Praw Człowieka** – np. zakaz Parady Równości w 2005 r.
  - Praktyka składania **opinii przyjaciela sądu**,
- współpraca z kilkudziesięcioma **prawnikami *pro bono*** i **partnerstwo z kancelariami; biuletyny**

Dziękuję za uwagę

Maciej Bernatt

**Program Spraw Precedensowych
Helsińska Fundacja Praw Człowieka**

www.hfhr.org.pl/precedens

tel. + 48 22 556 4471, fax. + 48 22 556 4475

m.bernatt@hfhr.org.pl

HR

